

Соціальна захищеність ветеранів в Україні :

анотований бібліографічний список

Вип. 8 / 2026

вересень

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Балаєва К. Бюджет-2027: на підтримку ветеранів планують 18,5 млрд грн** [Електронний ресурс] / Катерина Балаєва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 2 верес. — Електрон. дані. *Як зазначив Прем'єр-міністр України Сергій Корецький під час засідання Координаційної ради з питань захисту прав ветеранів та їхніх родин, у державному бюджеті України на 2027 р. планують закласти близько 18,5 млрд грн на підтримку ветеранів. За словами посадовця, нині в Україні статус ветерана мають понад 1,5 млн людей, тому ветеранська політика залишається одним із важливих напрямів роботи держави. Прем'єр також запропонував визначити окремого відповідального за координацію пріоритетів ветеранської політики та наголосив, що уряд готовий сприяти вирішенню всіх проблемних питань.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/business/financial/4908290-buidzhet-2027-na-pidtrymku-veteraniv-planuuut-185-mlrd-hrn>

2. **В Україні вже понад два мільйони ветеранів – Лубінець** [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 27 серп. – Електрон. дані. *Зазначено, що в Україні вже понад 2 млн ветеранів, і їхня кількість зростатиме, а ветеранська політика впливатиме на українське суспільство та державу щонайменше наступні 30 років. Про це під час презентації Спеціальної доповіді «Про стан реалізації ветеранської політики*

в Україні» повідомив Уповноважений Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Дмитро Лубінець. Він розповів, що в основу доповіді, над якою працювали понад два роки, лягли реальні звернення ветеранів і ветеранок, які надходять починаючи з 2022 р. За результатами опитування, майже половина ветеранів вважають, що держава сьогодні робить недостатньо для захисту їхніх прав. Водночас 30 % опитаних ветеранів знають про державні послуги, але не зверталися по них або не знають, як їх отримати. Д. Лубінець окремо проінформував, що правову допомогу ветеранам надають лише 25 % від усіх громад в Україні, а психологічну – лише 18 %. Фінансують цю допомогу міжнародні партнери, громадський сектор або приватні бізнеси. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4158214-v-ukraini-vze-ponad-dva-miljoni-veteraniv-lubinec.html>

3. Ветерани можуть підтвердити професійний досвід без повторного навчання [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 22 серп. – Електрон. дані. За інформацією Міністерства у справах ветеранів України, ветерани й ветеранки війни можуть підтвердити результати неформального професійного навчання та набуті компетенції без проходження повного курсу навчання. Розглянуто механізми підтвердження професійного досвіду ветеранів без необхідності повторного проходження навчання. Проаналізовано підходи до визнання раніше здобутих професійних компетентностей і досвіду, а також їх значення для професійної інтеграції ветеранів і підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці. Окреслено основні переваги відповідного механізму для спрощення доступу ветеранів до працевлаштування та професійної реалізації. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/veterani-mozhut-pidтверditi-profesiyniy-dosvid-bez-povtornogo-navchannya.html>

4. Ветеранська політика має стати системною: у парламенті обговорюють створення Ветеранського кодексу [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 21 серп. [№ 665]. – Електрон. дані. Як повідомив Голова Верховної Ради

України (ВР України) Руслан Стефанчук на IX Міжнародному ветеранському форумі, спільне завдання держави та суспільства — сформувати цілісну ветеранську політику, яка забезпечуватиме реальний захист, підтримку та повагу до ветеранів. Наголошено, що одним із кроків до створення такої системи може стати Ветеранський кодекс. За словами Голови ВР України, його зміст, структуру та гарантії необхідно визначати спільно з ветеранською спільнотою, враховуючи її досвід і реальні потреби. Водночас цього тижня Верховна Рада конституційною більшістю підтримала законопроект № 13704-д, який посилює гарантії для військовослужбовців, ветеранів і звільнених із полону. Йдеться, зокрема, про лікування, реабілітацію, грошове забезпечення, протезування та допоміжні засоби реабілітації. Президент України вже підписав закон. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392373>

5. Ветеранська політика потребує злагодженої роботи всіх органів державної влади, — Галина Третякова [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2026. — 29 серп. [№ 670]. — Електрон. дані. Подано інформацію, що 27 серпня 2026 р. голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Третякова взяла участь у презентації Спеціальної доповіді Уповноваженого ВР України з прав людини «Про стан реалізації ветеранської політики в Україні». У доповіді відображено результати моніторингу дотримання прав ветеранів війни, членів їхніх родин і членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України, визначено причини порушення їхніх прав, а також наведено рекомендації органам державної влади, органам місцевого самоврядування (ОМС) та органам місцевої влади щодо вдосконалення ветеранської політики в Україні. Під час заходу Г. Третякова наголосила на ключових викликах і підходах до формування та реалізації ветеранської політики в Україні. Однією з ключових тем виступу стало питання визначення ветеранської політики як окремого напрямку державної політики. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392455>

6. **Відбудова під час війни та підтримка ветеранів** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 26 серп. [№ 667]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Перший заступник Голови Верховної Ради України (ВР України) Олександр Корнієнко здійснив робочу поїздку на Житомирщину, під час якої взяв участь у «Форумі з відновлення Житомирщини: дорогою на URC 2027 у Таллінні». Він наголосив, що відновлення області має тривати вже під час війни. Йдеться не лише про довгострокові плани, а й про конкретні рішення, які відповідають актуальним потребам мешканців громад. За словами О. Корнієнка, Житомирщина вже має практичний досвід відновлення у співпраці з міжнародними партнерами. Упродовж останніх років область працює, зокрема, з Естонією, Португалією, Ісландією та Німеччиною. Спільні проєкти охоплюють відновлення пошкоджених об'єктів, розвиток громад, житлові ініціативи для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та відбудову освітньої інфраструктури. Під час поїздки О. Корнієнко також відвідав ветеранське СТО та ознайомився з діяльністю його засновника Олександра Карповича. Політик наголосив на важливості розвитку ветеранського підприємництва та створення для ветеранів доступних можливостей започаткувати або розширити власну справу. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392434>

7. **Герої, які стали частиною нашої історії** [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2026. – 1 верес. [№ 181]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у День пам'яті захисників України Президент Володимир Зеленський вручив державні нагороди воїнам і рідним загиблих військових. Глава держави разом із вищим військовим керівництвом країни вшанував подвиг українських воїнів і поклав квіти до Стіни пам'яті полеглих захисників України в російсько-українській війні. В. Зеленський наголосив, що сьогодні синьо-жовті прапори на кладовищах по всій країні — це рана на українському серці, яку час не вилікує. Він закликав пронести пам'ять і повагу до українських героїв від покоління до покоління. Присутні вшанували полеглих воїнів хвилиною

мовчання. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/geroyi-yaki-stali-chastinoyu-nashoyi-istoriyi/>

8. Гриценко А. Українська Одиссея: що для поранених військових означає повернутися додому [Електронний ресурс] / Анна Гриценко, Артур Гузій // Дзеркало тижня. – 2026. – 5 верес. – Електрон. дані. *Проаналізовано особливості повернення українських військових і ветеранів до цивільного життя після тяжких поранень та тривалої служби через призму образу Одиссея з однойменної поеми Гомера. Висвітлено особистий досвід військових, для яких повернення додому пов'язується з відновленням фізичних можливостей, прийняттям зміненого тіла, возз'єднанням із родиною та пошуком нових життєвих цілей. Показано, що для частини ветеранів повернення ускладнюється втратою рідного дому, тривалою відсутністю цивільного досвіду або невизначеністю щодо подальшого життя й служби. Окреслено значення родини, побратимів, особистої мотивації та фахової реабілітації у подоланні наслідків поранень і поступовому відновленні самостійності. Підкреслено, що шлях додому для ветеранів не завершується фізичним поверненням, а передбачає тривалий процес адаптації, відновлення та побудови нового майбутнього.* Текст: <https://zn.ua/ukr/war/ukrajinska-odisseja-shcho-dlja-poranenikh-vijskovikh-oznachaje-povernutisja-dodomu.html>

9. Держава повністю компенсує контрактне навчання дітей ветеранів і ветеранок у 2026/2027 навчальному році [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 9 верес. [№ 677]. – Електрон. дані. *Як повідомив Прем'єр-міністр України Сергій Корецький, діти ветеранів і ветеранок зможуть отримати повну компенсацію вартості контрактного навчання у 2026/2027 навчальному році. Він наголосив, що уряд продовжив дію відповідної програми. Кошти перерахують безпосередньо закладу освіти. «Попри складну фінансову ситуацію, підтримка ветеранів, ветеранок та їхніх дітей залишається одним із головних пріоритетів держави», — зазначив очільник уряду.* Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392601>

10. **Дронова А. У Козельщині відкрили безбар'єрне відділення комплексної реабілітації** [Електронний ресурс] / Аліна Дронова // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2026. – 9 верес. — Електрон. дані. *Повідомлено, що до 380 дорослих і дітей щороку зможуть отримувати реабілітаційну допомогу в новому відділенні Козельщинської центральної лікарні на Полтавщині. Простір створили для комплексного відновлення цивільних і військових після травм, операцій, інсультів та інших станів, що потребують реабілітації. Вказано, що проєкт реалізувала Фундація "Надієтворці" за підтримки "Sushko Philanthropy" у партнерстві з Козельщинською територіальною громадою; ініціатором і меценатом став уродженець Козельщини, підприємець М. Сушко, який останніми роками підтримує низку проєктів у громаді. Зазначено, що один із принципів проєкту — зробити таку допомогу доступною не лише у великих містах, а й безпосередньо у громаді, ближче до місця проживання пацієнтів.* Текст: <https://fakty.ua/478354-v-kozelcshine-otkryli-bezbarernoje-otdelenie-kompleksnoj-reabilitacii>

11. **Запустили курс із літературної майстерності для військових** [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2026. – 9 верес. – Електрон. дані. *Йдеться про започаткування безоплатного 10-тижневого курсу з літературної майстерності для військовослужбовців і ветеранів. Розглянуто основні напрями програми, зокрема побудову сюжету, створення персонажів, світобудівництво, розвиток художнього стилю та використання штучного інтелекту (ШІ) як допоміжного інструменту. Окрему увагу приділено видавничій перспективі проєкту: ініціатива «Реєстрові автори» спрямована на збір, редакційне доопрацювання та підготовку рукописів ветеранів до подальшої публікації українськими видавництвами. Підкреслено значення таких проєктів для професійного розвитку військових авторів, популяризації їхньої творчості та збереження різноманітного досвіду військових у сучасному українському книжковому просторі.* Текст: <https://chytomo.com/zapustily-kurs-iz-literaturnoi-majsternosti-dlia-vijskovykh/>

12. **Збірник наукових праць за матеріалами X науково-практичної конференції "Права людини: історія та сучасність", м. Київ, 4 грудня 2025 року / ЗВО "Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Ін-т права та суспіл. відносин ; [уклад. : Т. В. Федоренко та ін. ; за заг. ред., вітал. слово П. М. Таланчука]. — Київ : Ун-т "Україна", 2026. — 143 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: A847195* *Зі змісту: Пенсійне забезпечення військовослужбовців, учасників бойових дій (обмін персональними даними) / М. О. Трунілін, П. О. Ізуїта. — С. 81-85.***

13. **Зеленський представив пропозиції щодо оновлення ветеранської політики [Електронний ресурс] // Високий замок. — 2026. — 23 серп. — Електрон. дані. *Повідомлено, що Президент України Володимир Зеленський окреслив ключові зміни, які мають посилити державну підтримку ветеранів, ветеранок та їхніх родин. Серед пріоритетів — оновлення законодавства, цифровізація послуг, житлові й освітні програми та активніше залучення ветеранів до життя громад. Глава держави наголосив на необхідності змінити систему соціального супроводу так, щоб вона відповідала реальним потребам ветеранів та їхніх родин. Державні органи мають напрацювати рішення щодо всіх аспектів підтримки. Ветерани та їхні близькі, за словами Президента України, повинні мати доступ до програм житла, освіти, оздоровлення та відновлення, а також підтримки ветеранського бізнесу і спорту. Окремо йшлося про політику вшанування українських героїв. В.Зеленський зазначив, що після ухвалення Закону про створення Українського пантеону державні органи та громади мають активніше залучати ветеранську спільноту до збереження пам'яті про подвиги українців.*** Текст : <https://wz.lviv.ua/news/557401-zelenskyi-predstavyyv-propozytsii-shchodo-onovlennia-veteranskoi-polityky>

14. **Ірина Борзова: Діти захисників України можуть отримати компенсацію вартості платного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2026. — 15 верес. [№ 681]. — Електрон. дані. *Як***

розповіла членкиня фракції «Слуга Народу», голова підкомітету із питань державної молодіжної політики парламентського Комітету з питань молоді та спорту Ірина Борзова, певні категорії дітей наших захисників і захисниць можуть отримати від держави кошти для навчання на платній основі в закладах фахової передвищої та вищої освіти. Вона нагадала, що для отримання допомоги, студент має звернутися до свого закладу освіти з документами, які підтверджують відповідний статус. Політикиня наголосила, що для родин, які вже заплатили за навчання, передбачено механізм повернення сплаченої суми. Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/392647>

15. **Катишев К. Україна повернула з полону 10 військових** [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 24 серп. — Електрон. дані. Як повідомив Координаційний штаб із питань поводження з військовополоненими (КШППВ), 24.08.2026 відбувся другий етап чергового обміну військовополоненими, в результаті якого через Білорусь повернулись 10 громадян України - військовослужбовці Збройних сил та Нацгвардії, які боронили Україну на донецькому напрямку. Вказано, що особливістю цього етапу обміну є те, що всі врятовані військовослужбовці обліковувались як безвісти зниклі. Тепер усі звільнені отримають необхідне забезпечення, лікування і пройдуть курс реабілітації. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4905692-ukraine-povernula-z-polonu-10-viiskovykh>

16. **Качуровська О. Прем'єр назвав суму виплат військовим та їхнім сім'ям** [Електронний ресурс] / Олена Качуровська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 5 верес. — Електрон. дані. Як повідомив Прем'єр-міністр України Сергій Корецький, у вересні уряд спрямує 33,6 млрд грн на виплати військовослужбовцям і членам їхніх сімей: кошти перерозподілять із резерву, передбаченого для сектора безпеки й оборони, щоб своєчасно забезпечити необхідні виплати у вересні. Зокрема 25,9 млрд грн спрямують на щомісячне грошове забезпечення військовослужбовців ЗСУ у вересні. Ще 7,7 млрд грн

передбачено на одноразову грошову допомогу у разі загибелі, інвалідності або часткової втрати працездатності військовослужбовця. Прем'єр-міністр закликав урядовців і парламентарів прискорити роботу над необхідними рішеннями та законами для отримання міжнародної фінансової допомоги, адже «це єдиний спосіб збалансувати бюджет в нинішніх умовах». Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4909184-premier-nazvav-sumu-vyplat-viiskovym-ta-yikhnim-simiam>

17. КМУ: Держава повністю компенсує контрактне навчання дітей ветеранів у 2026/2027 навчальному році [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 9 верес. – Електрон. дані. *Йдеться про державну програму фінансової підтримки дітей ветеранів війни у 2026/2027 навчальному році. Розглянуто механізм повної компенсації вартості контрактного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Проаналізовано основні категорії отримувачів допомоги та значення програми для забезпечення доступності освіти, соціального захисту ветеранів і членів їхніх сімей.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/kmu-derzhava-povnistyu-kompensue-kontraktne-navchannya-ditey-veteraniv-u-20262027-navchalnomu-roci.html>

18. Луц Д. Забезпечення ветеранів житлом: актуальні механізми реалізації державних програм [Електронний ресурс] / Дмитро Луц // Юрид. газ. – 2026. – 11 верес. – Електрон. дані. *Розглянуто актуальні механізми державного забезпечення житлом ветеранів і ветеранок війни в Україні. Проаналізовано основні форми житлової підтримки, зокрема першочергове забезпечення житловою площею, грошові компенсації за належне житло, програми для ветеранів із числа внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та можливості державної іпотечної програми «ЄОселя». Окреслено проблеми практичної реалізації зазначених механізмів, серед яких бюрократичні процедури, необхідність особистого подання документів і недостатнє фінансування окремих програм. Обґрунтовано необхідність цифровізації житлової сфери та впровадження єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи для підвищення прозорості й ефективності державної*

підтримки ветеранів. Зроблено висновок щодо доцільності подальшого вдосконалення нормативно-правових і фінансових механізмів забезпечення ветеранів житлом. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/zabezpechennya-veteraniv-zhitlom-aktualni-mehanizmi-realizaciyi-derzhavnih-program.html>

19. **Марчук М. Голова Держмолодьжитла Микола Марчук: «Хто отримає пільгову іпотеку, вирішує не черга, а випадковий алгоритм»** [Електронний ресурс] / Микола Марчук ; спілкувалася Олена Середа // Дзеркало тижня. – 2026. – 12 верес. — Електрон. дані. Наведено інтерв'ю з головою правління Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву Миколою Марчуком про доступність пільгового іпотечного кредитування для внутрішньо переміщених осіб і ветеранів, механізми фінансування житлових програм і перспективи розвитку соціального житла. Розглянуто особливості програм «Житло для ВПО» та «Житло для ветеранів», умови кредитування, роль міжнародних партнерів і застосування револьверного механізму. Висвітлено порядок випадкового відбору позичальників за програмою для ВПО та проблеми забезпечення справедливого розподілу обмеженого фінансування. Окреслено перспективи запуску нової програми пільгового кредитування для ветеранів, розширення фонду соціального житла та участі територіальних громад у житловій підтримці населення. Наголошено на необхідності диверсифікації джерел фінансування й розвитку довгострокових механізмів забезпечення житлом соціально вразливих категорій. Текст: <https://zn.ua/ukr/reforms/holova-derzhmolodzhitla-mikola-marchuk-khto-otrimaje-pilhovu-ipoteku-virishuje-ne-cherha-a-vipadkovij-alhoritm.html>

20. **Мін'юст пояснив, як отримати доступ до публічної інформації** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 24 серп. – Електрон. дані. Розкрито правові засади реалізації права громадян на доступ до публічної інформації в Україні. Схарактеризовано коло осіб, які мають право подавати інформаційні запити, види відомостей, що можуть бути отримані, та

порядок їх подання. Висвітлено вимоги до змісту запиту, строки його розгляду та особливості доступу до інформації з обмеженим доступом. Акцентовано увагу на принципах відкритості й прозорості діяльності органів державної влади та значенні механізму доступу до публічної інформації для забезпечення права громадян на інформацію. Акцентовано, що кожна людина може отримати безоплатну консультацію юриста від системи безоплатної правничої допомоги (БПД). Зауважено, що окремі категорії громадян: внутрішньо переміщені особи (ВПО), ветерани війни, члени сімей загиблих військовослужбовців, люди з низьким доходом та інші, визначені ст. 14 Закону України "Про безоплатну правничу допомогу", — мають право на представництво у суді. У таких випадках юристи здійснюють підготовку процесуальних документів і представляють інтереси клієнта в судових засіданнях. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/minyust-poyasniv-yak-otrimati-dostup-do-publichnoyi-informaciyi.html>

21. **Новак Т. Цифровізація та ветеранський бізнес: що змінює постанова КМУ № 1050 у Положенні про Єдиний державний реєстр ветеранів війни** [Електронний ресурс] / Тетяна Новак // Юрид. газ. – 2026. – 31 серп. – Електрон. дані. Вказано, що 21.08.2026 Кабінет Міністрів України (КМ України) ухвалив Постанову № 1050, яка вносить вагомі зміни до Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни, затвердженого постановою КМ України від 14.08.2019 № 700. Проаналізовано зміни, запроваджені у сфері цифровізації та розвитку ветеранського бізнесу. Розглянуто нові можливості для ветеранів-підприємців, пов'язані з удосконаленням роботи Єдиного державного реєстру та цифрових сервісів. Окреслено практичне значення нововведень для спрощення адміністративних процедур, доступу до державної підтримки та розвитку ветеранського підприємництва. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/cifrovizaciya-ta-veteranskiy-biznes-shcho-zminyue-postanova-kmu--1050-u-polozhenni-pro-ediniy-derzha.html>

22. **Олександр Корнієнко: Дніпропетровщина одночасно тримає оборону, лікує поранених, підтримує ветеранів і працює** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2026. – 1 верес. [№ 671]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що під час робочої поїздки до Дніпропетровщини Перший заступник Голови Верховної Ради України (ВР України) О. Корнієнко зустрівся з ветеранами, представниками громад, медиками, працівниками культури, партійним активом та військовими. Вони відверто говорили про проблеми, з якими ветерани та їхні родини стикаються після повернення до цивільного життя. Серед порушених питань — забезпечення житлом, збереження пільг для членів родин і законодавчі зміни, необхідні для посилення ветеранської політики. Також О. Корнієнко побував у Дніпровському національному академічному українському музично-драматичному театрі ім. Т. Г. Шевченка. Він наголосив, що в умовах війни особливо відчутне значення української культури, яка допомагає зберігати ідентичність, осмислювати пережите та продовжувати творити своє навіть у містах, які живуть під постійною загрозою російських атак. Театри, музеї, бібліотеки та інші культурні інституції мають працювати й надалі, залишаючись просторами українського слова, історії та мистецтва.* Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392472>

23. **Олександр Корнієнко: Маємо забезпечувати все необхідне для відновлення, самореалізації та нових перемог наших Захисників і Захисниць** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2026. – 9 верес. [№ 677]. – Електрон. дані. *Перший заступник Голови Верховної Ради України (ВР України) Олександр Корнієнко розповів, що під час робочої поїздки до Бердичева взяв участь у відкритті змагання «Сильні України», що об'єднали ветеранів із різних куточків країни у дисципліні «Стронгфіт». Політик зазначив, що такі проєкти надзвичайно важливі для повернення ветеранів до цивільного життя. З його слів, спорт може стати частиною фізичного й психологічного відновлення: допомогти повернутися до активності, знову відчувати бажання боротьби та поставити*

перед собою нові цілі. Учасники турніру власним прикладом демонстрували, що після служби й пережитого на війні можна знаходити нові можливості та рухатися вперед. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392598>

24. Олексій Ануля став лавреатом премії імені Михайла Коцюбинського за книжку про полон [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2026. – 24 серп. – Електрон. дані. *За повідомленням департаменту культури Чернігівської ОВА, письменник і колишній військовополонений Олексій Ануля став лавреатом Чернігівської обласної літературно-мистецької премії ім. Михайла Коцюбинського за 2026 р.; у номінації «Проза» відзначили його книжку «Jingle bellZ. Документальний щоденник». Ця книжка вийшла у 2026 р. у видавництві «А-ба-ба-га-ла-ма-га», у ній автор задокументував пережите під час російського полону та розповів про війну. У 2026 р. О. Анулю також нагородили орденом «За заслуги» III ступеня. Наприкінці 2025 р. він став першим лауреатом Премії ім. Ігоря Козловського, якою відзначають людей та ініціативи, що утверджують людську гідність. О. Ануля є співзасновником благодійного фонду «Ціна свободи», який допомагає полоненим та їхнім родинам, а також дітям загиблих захисників. Акцентовано, що обласну літературно-мистецьку премію ім. Михайла Коцюбинського присуджують щороку з 1991 р. за літературні, мистецькі та наукові здобутки, пов'язані з Чернігівщиною. Її заснували на вшанування письменника, який тривалий час жив і працював у Чернігові та похований на Болдиній горі.* Текст: <https://chytomo.com/oleksij-anulia-stav-lavreatom-premii-imeni-mykhajla-kotsiubynskoho-za-knyzhku-pro-polon/>

25. Пустіва В. Зеленський пропонує зміни у ветеранській політиці [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 22 серп. — Електрон. дані. *Наведено пропозиції Президента Володимира Зеленського щодо змін у ветеранській політиці, які Офіс Президента України (ОПУ) виокремив із виступу глави держави під час IX Міжнародного ветеранського форуму. Серед них: перегляд законодавства*

відповідно до актуальних потреб ветеранів і ветеранок; сім'ї ветеранів, полеглих воїнів, полонених, зниклих безвісти мають бути повноцінними суб'єктами ветеранської політики; змістове наповнення ветеранської політики (можливості та перспективи для ветеранів і ветеранок); соціальний супровід ветеранів); активізація роботи з міжнародними партнерами для підтримки ветеранських програм в Україні; підтримка успішних пілотних проєктів виконавчої влади у ветеранській політиці; повноцінні можливості на рівні держави та громад для ветерана та його родини в оздоровленні та відновленні, у житлових та освітніх програмах, ветеранському бізнесі та спорті; аналіз шляху ветерана від служби до цивільного життя для надання своєчасних послуг від держави; цифровізація всіх процесів для ветеранів тощо. Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4905313-zelenskyi-proponuie-zminy-u-veteranskii-politytsi>

26. Реєстр ветеранів цифровізують: витяг стане доступним у Дії
[Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 25 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що Кабінет Міністрів України (КМ України) затвердив зміни до Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни. Вони передбачають цифровізацію роботи Реєстру та можливість отримувати витяг в електронній формі через Портал «Дія» і мобільний застосунок «Дія». Проаналізовано значення електронного підтвердження ветеранського статусу для спрощення доступу до державних послуг і зменшення адміністративного навантаження на ветеранів і членів їхніх сімей. Окреслено основні відомості, що міститиме електронний витяг, а також механізми перевірки його достовірності. Акцентовано, що цифровізація Реєстру є важливим напрямом розвитку електронного врядування та підвищення ефективності державної ветеранської політики. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/reestr-veteraniv-cifrovizuyut-vityag-stane-dostupnim-u-diyi.html>

27. **Семеренко І. До 100 % боргів: в Україні військовим та їхнім родинам можуть повністю списати кредити** [Електронний ресурс] / Ірина Семеренко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 15 верес. — Електрон. дані. Повідомлено, що Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань фінансів, податкової та митної політики рекомендував прийняти за основу відповідний законопроект: пропонується списувати до 100 % боргів за споживчими кредитами для військовослужбовців, цивільних, які перебувають у полоні або зникли безвісти, членів їхніх сімей і людей з інвалідністю внаслідок війни. Водночас самі банківські установи не будуть зобов'язувати списувати такі кредити - банки будуть самостійно ухвалювати рішення щодо них. Також законопроект передбачає, що за списані борги людям не потрібно буде сплачувати податки. У випадку ж, якщо заборгованість вже дійшла до виконавчої служби, провадження можуть припинити. У пояснювальній записці до документа вказано, що військовослужбовці і члени їхніх родин мають заборгованість лише за кредитами у розмірі понад 13,75 млрд грн — і це тільки відповідно до даних тих банків, які надали цю інформацію. Водночас від початку повномасштабного вторгнення РФ окремі банки сплатили самостійно понад 4,9 млн грн податків при списанні таких заборгованостей. Текст: <https://focus.ua/uk/economics/767715-krediti-v-ukrajini-mozhut-povnistyu-spisati-borgi-za-kreditami-viyskovim-ta-jihnim-rodinam>

28. **Серветник В. Послуги є, а доступу немає: чому громадам потрібен Індекс досвіду ветерана** [Електронний ресурс] / Володимир Серветник // Дзеркало тижня. – 2026. – 13 верес. — Електрон. дані. Проаналізовано підходи до оцінювання готовності територіальних громад до повернення та реінтеграції ветеранів і ветеранок. Наголошено, що наявність місцевих програм, відповідальних працівників і переліку послуг не гарантує їхньої фактичної доступності, тому основним критерієм ветерансько-дружності має бути реальний досвід взаємодії людини з місцевими інституціями. Запропоновано створення Індексу досвіду ветерана в громаді, який поєднуватиме адміністративні дані з результатами незалежного

опитування ветеранів і охоплюватиме інституційну спроможність, досвід отримання послуг, доступність і безбар'єрність, а також довіру та якість взаємодії. Обґрунтовано необхідність порівнювати громади з урахуванням їхнього типу та ресурсних можливостей, формувати для них аналітичні профілі й дорожні карти розвитку та проводити повторне оцінювання результатів. Запропоновано запровадити відзнаку «Ветерансько-дружня громада» як підтвердження фактичної спроможності громади, а не формального виконання окремих вимог, і зробити ветерансько-дружність вимірюваною характеристикою місцевої політики. Текст: <https://zn.ua/ukr/reforms/posluhi-je-a-dostupu-nemaje-chomu-hromadam-potriben-indeks-dosvidu-veterana.html>

29. **Статус особи з інвалідністю внаслідок війни: хто має право та куди звертатися** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 12 верес. – Електрон. дані. Досліджено правові підстави та порядок набуття статусу особи з інвалідністю внаслідок війни в Україні. Розглянуто категорії осіб, які мають право на відповідний статус, основні умови його встановлення, перелік необхідних документів і порядок звернення до уповноважених органів. Окрему увагу приділено сучасним механізмам подання заяви, зокрема через портал «Дія», центри надання адміністративних послуг та відповідні структурні підрозділи з питань ветеранської політики. Висвітлено підстави для відмови у наданні статусу та можливість оскарження відповідного рішення. Обґрунтовано важливість спрощення адміністративних процедур і забезпечення доступності державних гарантій для осіб, які набули інвалідності внаслідок війни. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/status-osobi-z-invalidnistyu-vnaslidok-viyni-hto-mae-pravo-ta-kudi-zvertatisya.html>

30. **Стратегія сталого відновлення України: від законодавчого регулювання до розвитку людського потенціалу** / Наталія Замкова [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Держ. торг.-екон. ун-т, Вінниц. торг.-екон. ін-т. — Вінниця : ВТЕІ ДТЕУ, 2026. — 141 с. **Шифр зберігання у Бібліотеці: А846995** Монографія присвячена комплексному дослідженню теоретико-

методологічних, нормативно-правових, соціально-економічних і публічно-управлінських засад сталого повоєнного відновлення України. Розкрито сучасні підходи до формування стратегії відновлення держави на принципах сталого розвитку, проаналізовано міжнародний досвід, особливості національного законодавства та інституційних механізмів реалізації відповідної політики. Окрему увагу приділено державній політиці розвитку людського капіталу як ключовому ресурсу післявоєнної трансформації, а також сучасним публічно-управлінським інструментам відновлення територіальних громад у контексті інклюзивного розвитку та формування безбар'єрного простору. Текст: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=31833.pdf>

31. **Троценко Л. В Україну повернули тіла 252 загиблих військових** [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 17 верес. — Електрон. дані. Як повідомив Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими (КШППВ), 17.09.2026 в Україну внаслідок чергових репатріаційних заходів повернули тіла 252 загиблих, які, за заявою російської сторони, належать громадянам України, зокрема військовослужбовцям. Вказано, що репатріація стала можливою завдяки спільній роботі КШППВ, Об'єднаного центру при СБУ, Збройних сил України (ЗСУ), МВС, Офісу Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини й інших структур сектора безпеки й оборони. Зазначено, що повернуті тіла передають до визначених державних спеціалізованих установ, де правоохоронці разом із експертами судово-медичної експертизи проводять необхідні дослідження та процедуру ідентифікації загиблих. Після встановлення осіб загиблих інформацію мають повідомити їхнім рідним у визначеному порядку. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4912516-v-ukrainu-povernuly-tila-252-zahyblykh-viiskovykh>

32. **У Києві відбувся IX Міжнародний ветеранський форум «Нова архітектура ветеранської політики»** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 1 верес. [№ 671]. –

Електрон. дані. Подано інформацію, що напередодні Дня Незалежності України, у Києві відбувся IX Міжнародний ветеранський форум «Нова архітектура ветеранської політики», організований Міністерством у справах ветеранів України за підтримки партнерів і ветеранської спільноти. Захід об'єднав понад 500 ветеранів й ветеранок, членів їхніх родин і родин загиблих Захисників і Захисниць, волонтерів, капеланів, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, громадянського суспільства, дипломатичного корпусу, міжнародних партнерів і культурної спільноти. Ключова тема цьогорічного Форуму — ветеранська політика як один з важливих чинників відновлення та розвитку України, її європейської інтеграції й посилення регіональної стійкості. Під час Форуму до учасників із промовою звернувся Президент України Володимир Зеленський. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392489>

33. **Українська академія медіації увійшла до Мапи ветеранських організацій** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 14 верес. – Електрон. дані. Зазначено, що інформація про Українську академію медіації та її роботу з ветеранською спільнотою відтепер представлена на Mapі ветеранських організацій («Veteran CSOs Map»), яка об'єднує організації громадянського суспільства, що працюють у сфері підтримки ветеранів і ветеранок в Україні. Серед напрямів роботи Академії з ветеранською спільнотою — проведення медіації для врегулювання конфліктів, можливість опанувати навички медіатора та пройти повну базову підготовку й отримати нову професію медіатора. Окремим напрямом є підтримка ветеранів-медіаторів, а також підготовка фахівців, які працюють із ветеранами та членами їхніх родин. Вказано, що Мапа ветеранських організацій створена в межах Програми реінтеграції ветеранів "IREX". Вона містить інформацію про організації, що працюють із ветеранською спільнотою в різних регіонах України, та дає змогу здійснювати пошук за напрямками діяльності й географією. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/ukrayinska-akademiya-mediacyi-uviyshla-do-mapi-veteranskih-organizaciy.html>

34. Уряд змінив правила практичної підготовки студентів професійної освіти [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 2 верес. – Електрон. дані. Зазначено, що Кабінет Міністрів України (КМ України) затвердив новий Порядок практичної підготовки здобувачів професійної освіти, який передбачає, зокрема, виплату студентам усіх зароблених під час практики коштів та укладення студентських трудових договорів. Практична підготовка залишається обов'язковою частиною освітнього процесу та має забезпечити студентам можливість отримувати реальний досвід роботи за професією, зокрема безпосередньо на підприємствах. Серед основних змін: спрощується організація практики в закладах освіти; договори з роботодавцями можна буде укладати на строк до п'яти років, що має спростити довгострокове планування практики; передбачено вимоги щодо інклюзивності та недискримінації, зокрема створення належних умов для людей з інвалідністю, ветеранів і здобувачів з особливими освітніми потребами та ін. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/uryad-zminiv-pravila-praktichnoyi-pidgotovki-studentiv-profesiynoyi-osviti.html>

35. Шляхи удосконалення військово-правової підготовки майбутніх учителів «Захисту України» [Електронний ресурс] / С. В. Вилков, В. Б. Вишківська О. В. Вознюк І. В. Павловський, Б. О. Пустовалов // Вісн. науки та освіти. – 2026. – № 6(48). – С.1183-1197. Вказано, що сучасна система підготовки майбутніх учителів «Захисту України» має передбачати оволодіння знаннями та практичними навичками у сфері тактичної медицини, домедичної допомоги, стрілецької підготовки, управління безпілотними літальними апаратами (БПЛА), орієнтування на місцевості та основ національної безпеки. Визначено, що важливе місце у структурі професійної підготовки посідає військово-правова складова, яка охоплює вивчення законодавства у сфері військового обов'язку, національного спротиву, міжнародного гуманітарного права та нормативно-правових засад забезпечення обороноздатності держави, залучення до освітнього процесу фахівців закладів військової освіти, ветеранів Збройних Сил України

(ЗСУ) та сертифікованих інструкторів, які мають практичний досвід військової служби. Доведено, що подальше вдосконалення системи військово-правової підготовки майбутніх учителів предмета «Захист України» потребує комплексного оновлення змісту освіти, інтеграції сучасних практико-орієнтованих технологій навчання, удосконалення нормативно-правового забезпечення та посилення компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх учителів «Захисту України». Текст : <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/46582/46608>

36. **Як ветеранам знайти фахівця із супроводу у своїй громаді** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 21 серп. [№ 665]. – Електрон. дані. Як повідомили у Верховній Раді України (ВР України) у громадах працюють фахівці із супроводу ветеранів, які допомагають Захисникам, Захисницям та їхнім родинам отримувати державні послуги, виплати, реабілітаційну допомогу та інші види підтримки. Зазначено, що фахівець із супроводу допомагає ветеранам і членам їхніх родин розібратися з документами, оформленням виплат і пільг, отриманням медичних і реабілітаційних послуг, а також доступом до державних і місцевих програм підтримки. У парламенті наголошують, що такий супровід має спростити повернення Захисників і Захисниць до цивільного життя та допомогти родинам швидше отримувати необхідну допомогу. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392376>

37. **Як зробити отримання послуг максимально простим** [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2026. – 4 верес. [№ 185-186]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що під головуванням керівника Офісу Президента України (ОПУ) Кирила Буданова відбулося засідання Координаційної ради з питань захисту прав ветеранів війни та членів їхніх сімей, сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, а також з питань полонених та осіб, зниклих безвісти. До роботи долучилися Прем'єр-міністр України Сергій Корецький, міністр у справах ветеранів Віталій Кім, міністр оборони Євгеній Хмара, міністр охорони здоров'я Віктор

Ляшко, міністр соціальної політики, сім'ї та єдності Денис Улютин, міністр у справах громад, територій та ВПО Віталій Безгін, Секретар РНБОУ Ігор Клименко, керівник ГУР МОУ Олег Іващенко, Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець та ін. Як повідомив Прем'єр-міністр України, учасники засідання координаційної ради визначили першочергові кроки для посилення державної політики у цій царині. За його словами, на 2027 р. заплановано передбачити в державному бюджеті майже 18,5 млрд грн на підтримку ветеранів. Нині в Україні понад 1,5 млн ветеранів. За підсумками засідання С. Корецький доручив міністрам у справах ветеранів прискорити роботу з Верховною Радою щодо схвалення Кодексу про Захисників і Захисниць державності, опрацювати питання житлової програми для ветеранів із числа ВПО, розширити доступ ветеранів до медичної допомоги, реабілітації та протезування. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/yak-zrobiti-otrimannya-poslug-maksimalno-prostim/>

38. Як спілкуватися з людьми після полону: рекомендації Мін'юсту [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 8 верес. – Електрон. дані. Наведено роз'яснення Міністерства юстиції України, яких принципів варто дотримуватися під час спілкування з людьми, що пережили полон. Зазначено, що досвід полону може тривалий час впливати на фізичний і психоемоційний стан людини, однак реакції та потреби після звільнення можуть суттєво відрізнятися. У Мін'юсті наголосили, що основою такої взаємодії мають бути повага до особистих меж, чутливість та право самої людини визначати, що, коли і кому вона готова розповідати про пережите. Не варто тиснути, ставити нав'язливі запитання або спонукати людину до публічної розповіді про досвід полону; недоречно романтизувати пережиту травму чи представляти полон як "героїчне випробування", адже йдеться про грубе порушення прав людини. Одним із ключових завдань після звільнення є повернення людині відчуття безпеки та контролю над власним життям. За потреби можна запропонувати практичну допомогу – з відновленням

документів, працевлаштуванням чи вирішенням житлових питань. Також людині можна делікатно розповісти про можливість отримання медичної, психологічної, соціальної або правової допомоги, не наполягаючи на зверненні та залишаючи остаточне рішення за нею. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/yak-spilkuvatisya-z-lyudmi-pislya-polonu-rekomendaciyi-minyustu.html>

21.09.2026

Укладач: Гаращенко М. В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.